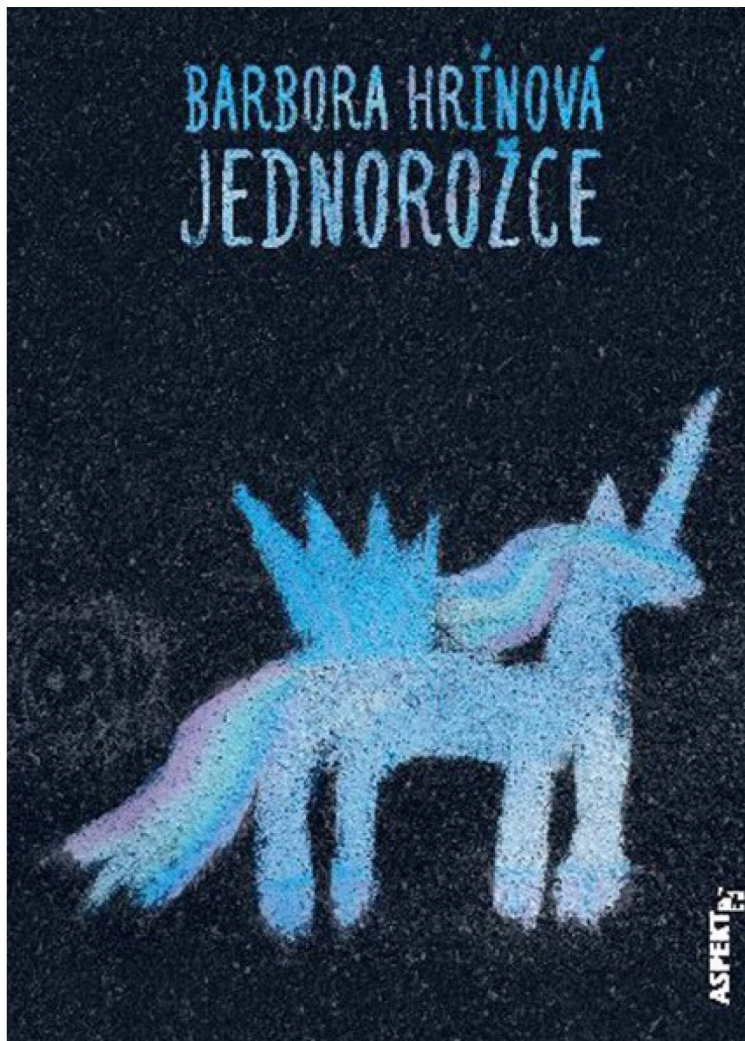

Dominika Chrastová
Foto – Aspekt

Recenzia: Hoci sme všetci jedineční ako jednorožce, problémy máme spoločné

Cez poviedky v knihe Jednorožce precestujeme niekoľko krajín a spoznáme postavy, ktoré sa síce cítia stratene, no majú veľa spoločného. Mnohé z nich sú queer. Prečítajte si recenziu.

Scenáristka Barbora Hrínová nás vo svojej debutovej knižke prevedie Viedňou, Budapešťou, Gruzínskom, ale aj slovenskou každodennosťou. Postavy v jej ôsmich poviedkach pôsobia najskôr tiež rôznorodo – niektoré túžia po opačnom pohlaví, niektoré po rovnakom, no nakoniec si aj tak želajú najmä nájsť svoje miesto vo svete. Popritom prežívajú bežné problémy, s ktorými sa poľahky stotožníme.

„Najneskôr tesne po tridsiatke dochádza v psychike k zásadnej zmene... Aj ten najväčší idealista pocíti potrebu ukotviť sa v hmotnej realite. Spôsobuje to Saturnov

návrat...” Práve podľa tohto úkazu je pomenovaná prvá poviedka, ktorá nás vtiahne do autorkinej tvorby. Dej sa točí okolo Romany, nespokojnej právničky s koňom namiesto dieťaťa. Partnerka Vanda je mladšia a zároveň nezrelá náhrada za jej bývalú Zuzanu. Romanine neúspešné pokusy „ukotviť sa“ sledujeme z pohľadu spolubývajúcej, ktorá sa v príbehu objavuje len minimálne. Väčšinou píše scenáre a z bytu vychádza, iba keď sa má stretnúť so svojím psychológom.

Poviedka nám prostredníctvom Romany poskytuje viacero hodnotných myšlienok. Mnohé sa týkajú najmä jej neúspešných

vzťahov. S nadriadenými, s rodičmi aj so ženami. S príbehom sa navyše stotožnia aj čitatelia z menších obcí, ktorí sa snažia kariérne uspieť v Bratislave, no hlavné mesto ich plánom nevychádza v ústrety.

Ako sklbiť neurózu, cukrovku a psa?

Druhá poviedka s názvom Chémia nás zavedie do Lodže, Budapešti a tiež na psychiatrické oddelenie. Bonifác je nespokojný so svojím menom aj prístupom, aký majú k nemu ženy na zoznamkách. Naživo to však neprebíha o nič lepšie. Bývajú sa viac ako Bony páči jeho byt a nový objav Zoja ho zas zaťažuje astrológiou. Rak a lev sa k sebe veľmi nehodia, ale určité antidepresíva spolu reagujú okamžite. Koniec-koncov, za všetkým sa skrýva chémia, čo platí aj o Bonyho šťastí. Kým však spozná tú pravú, stihne si ešte pri pohľade na dúhové pochody pozvdychnúť: „Za neho bude kto manifestovať? Za škaredého muža s bipolárnou poruchou?“ Alica v tretej poviedke tiež hľadá svoju polovičku, no pre zmenu nie na Slovensku, ale v Gruzínsku. Výskum nástenných maliieb sa postupne mení na výskum tamojších mužov, kultúry aj samej seba. Spolu s ňou sa dozvedáme viac o komunite expatov, teda cestovateľov, ktorí sa usadili v inej krajine, a ich sociálnej sieti s názvom InterNations. Zo vzrušujúcich zážitkov v zahraničí napokon zostanú Alici nové priateľstvá na Facebooku a nové možnosti. Hoci sa stále nezamílovala, v posledný kalendárny deň má na petržalskom balkóne aspoň o čom premýšľať.

Ako sklbiť neurózu, cukrovku a psa? To je otázka, na ktorú hľadá odpoveď štvrtá poviedka a zároveň nás zasvecuje do každodennosti psičkárov a diabetikov. Sladký príbeh nám napríklad prezradí, že čudné sny s prvkami agresie môžu byť predzvesťou hypoglykémie.

Neuróza je prítomná aj v poviedke rovnomennej s debutom Jednorožce. Tereza, podobne ako ďalšie postavy knihy, hľadá partnera prostredníctvom zoznamiek. Vedie ju k tomu obyčajný súbor faktorov: „Nemôže stretnúť toho pravého, veľa nervov, málo zvrátov, prešlapuje na mieste, cíti sa, akoby

nemala osud, život bez zmeny.“ Zhoda ju zoznámi s Viedenčanom Jürgenom. Nezhoda nastane, keď k nemu Tereza ani po týždňoch nič nepocíti, a jednoducho uzavrie ich medzinárodnú kapitolu ako skúsenosť.

Otvára podobné témy, no vždy inak

Rozdiel medzi snami a realitou zažíva aj Lujza v príbehu Naša. „Živila v sebe predstavu, že raz príde niekto s krásnou a zložitou dušou, s kým bude viesť dlhé iskrivé diskusie.“ Keď si má v krčme vybrať medzi čašníkom a Annou, vyberie si práve študentku teológie. Jej život a náklonnosť ju zaujali, no „intenzita pocitu sa rovnala nule“. A tak Lujza naďalej pokračuje vo svojom hľadaní v každodennosti.

Klebety a tajomstvá sú prítomné nielen v poslednej poviedke, ale aj v príbehu Tesne vedľa. Jakub ovláda viacero trikov. Dokáže si s priateľom v podniku prezliecť nohavice tak, aby si to nikto nevšimol. A tiež sa naučil o sebe rozprávať spôsobom, z ktorého nikto nevytuší, že je gej. Marek napriek tomu spozná jeho matku Líviu. Tá si ho nič netušiaca v momente obľúbi a dokonca mu poskytne podnájom. V novom „hniezdočku lásky“ sa však chlapcom ich vzťah už nepodarí utajiť. A hoci Líviu podvádza vlastný manžel, za nenormálnu stále považuje najmä homosexualitu.

Barbora Hrinová v literárnom debute viackrát otvára podobné témy, ale zakaždým iným spôsobom. Nesústredí sa na jeden typ postáv, vlastné myšlienky vkladá do rôznych jedincov od nespokojnej právničky až po pacienta psychiatrie. Každý pritom niečo hľadá, či už muža, ženu alebo aspoň náznak príťažlivosti k akémukoľvek pohlaviu. Nie je to však ústredný motív žiadnej poviedky, tou je skôr každodennosť.

Práve vďaka tomu sa čitateľ spozná medzi riadkami aspoň jedného z ôsmich príbehov. Hoci sme všetci jedineční ako jednorožce, naše problémy nie sú až také unikátne. Vždy sa nájde niekto s aspoň čiastočne podobným osudom. Ak sa nám nedarí natrafiť na rovnakého „jednorožca“ v realite, možno sa nám to podarí v tomto debute.